

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק חזון בעל 'שבת הלוי' צוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מ"ב מסעות ללא תכלית!?

"אלה מסעי בני ישראל". פרשטנו מונה את מ"ב המסעות שהיו לעם ישראל במדבר, שבכל המסעות הללו צפו עם ישראל להגיע אל הארץ המיוחלת, ארץ הקודש שהבטיח ה' לאבותינו, ובפרשה הקודמת מספר על בני גד ובני ראובן שברחו ובקשו ממושה להשאיר לגור מעבר לנהר עקב פה שהיה להם מקנה רב ועציוס מאד ובעבר הנהר היו ערים טובות מאד למרעה הצאן.

ומבאר בפסוקים, שפאשר מושה רבנו שמע את בקשתם, הוא הוכיח אותם בדברים קשים מאד, ואמר להם: "קמתם תחת אבותיכם תרבות אנשים חטאים לספות עוד על חרון אף ה' אל ישראל", ודמה אותם למרגלים שהניאו את לב בני ישראל מלעלות לארץ.

פתרון לתוכחה

ובני גד ובני ראובן השיבו למושה שהם מוכנים לצאת בראש המלחמה על מנת לכבש את ארץ ישראל עבור העם, ולאחר מכן הם יקבלו את הארצות שמעבר לנהר, ומייד מושה אמר להם שרוק אם הם יעשו כן, הם יוכלו לקבל את הארץ הזאת לאחתה.

וקשה לכאורה, שאם ההבטחה שלהם לצאת בראש המלחמה הייתה פתרון לתביעה שהייתה עליהם, אם כן היה ראוי שמושה יתנה אותם בראש המלחמה, ויניאו את לב העם על ידי שיציאו בראש המלחמה, ויבטלו את מבקשם, ומידוע מושה בחר להוכיחם קשות ולא להציע להם את התקנה הזאת?

לא מותרים על ארץ הקדש

אלא יבאר, שעצם הבקשה שבני גד ובני ראובן בקשו להשאיר מעבר הנהר, היא בקשה שגלילית, כי אמנם ראובן וצטון נמנית ההגור, אבל על רחובות

כארץ ישראל אסור לותר, ואפשר לבאר שיעקב אבינו רמז זאת לראובן באומרו "פחו כמים אל תותר", היינו אמנם עשית טוב וותרת ליוסף אחיך על הבכורה, כי כן היה רצוני, אבל השמר שלא להיות פזיז לותר על דברים אחרים שבקדשה ועוד, שבעך שהם בוחרים לגור בעבר הנהר, הם גורמים לעם חלישות הדעת כלפי ארץ הקדש שאליה השתוקקו במשך כל הארבעים שנה ששהו במדבר, שהרי נדמה מהם לבני אדם שיתכו שעבר הנהר הוא מקום שטוב יותר להתישב בו, ומכאן גם נחלשת בלב העם ההערכה וההפרת הטוב לה' על מיתנת ארץ ישראל.

מתיקות פרות הארץ

וכבר מצינו שמושה רבנו רצה להפנס לארץ הקדש ואמרו תז"ל שבנדאי הוא לא רצה לאכל מפריה ולשבוע מטובה, אלא הוא כסף למדת ארץ אפים שהוא ראה בארץ ישראל, היינו שבארץ ישראל המדות של הקב"ה נפרות בכל פרי יפרי, שמקנה שהפרות של ארץ ישראל הם מאד ערבים, נכר מקנה פמה הקב"ה מארץ אפס עם ישראל ומיטיב להם בפרות הנפלאים שבנורא עבונם גם כשאינם ראויים לכה, ומושה מוכיח אותם על כך שהם מחלישים את ההערכה לארץ הטובה הזאת.

וימה גם שבקשתם להשאיר מעבר לנהר הייתה באופן זיטעה, שהיה נזכר בדבריהם שהם קובעים את גורלם שיהיה כפי שהם מבינים, שאמרו: "אל תעברנו את הנהר", במקום לשאל ממושה עצה מה לעשות עם המקנה הרב שיש להם, וזאת מפני שהם ראו שהארצות שמעבר לנהר היו משפעות תרבויה טובה ונפרות משפחים (מבאר במדבר אהנה).

מתיקות נטילת עצה

שארץ ישראל היא טובה מעבר הנהר (עי' ב"ר עב א ובפרש"י שם), והיא נקראת "ארץ הזבין" על שם שהיא כמו עורו של הזבין המתרחב לפי בשרו, שכן גם היא מתרחבת לפי ישיבה (ע' תהותוב קיב).

ובנדאי שאם בני גד ובני ראובן היו באים לבקש עצה ממושה מה לעשות עם מקניהם הרב, לא היו נכשלים, כמאמרם (שפ"ר ג' א): כל מי שנטיל עצה מן הזקנים אינו נכשל, ומושה היה מסביר להם

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

מגיאי צלמות לחיים נצחיים

גדלתי בקבוץ שאינו שומר תורה ומצוות והייתי רחוק מדרך התורה. כשהגעתי לגיל שרצייתי לשאת אשה, החלטתי לצבור קדם כל כסף כדי שאוכל לרכוש דירה. מצאתי עבודה שמניבה רווח גדול, אלא שהיא הייתה בקרבת מקום מזהם של תעלות ביוב. יום אחד התחלתי לחוש שלא בטוב והבנתי שכנראה זהו חידק כל שקבלתי מהזהם שבביוב שאני עובד בסמיכות אליו. אך המזהם הולכו וגדלו, ובכל זאת לא הלכתי לבית חולים וצפיתי שכשם שהחידק בא, כך הוא ילך.

עד שבקר אחד הרגשתי שקשה לי כבר ללכת על רגלי. באותו יום לא הלכתי לעבודה, אלא נסעתי עם מונית לבית החולים, עברתי בדיקות ולאחר מכן ראש המחלקה נגש אלי, קרא לי לחדר והציע לי כוס מים, הבנתי שיש לו בשורה מרה לומר לי, לא רציית לשתות ובקשתי ממנו שימהר לומר לי מה היו תוצאות הבדיקה.

הוא אמר: אני מצטרף לבשר לך אבל מצאנו גדול קטלני בגופי: שמרתי על קר רוח ואמרתי לו: אז מה אמורים לעשות? הוא השיב: זהו שלצלצרי מכיון שהגעתי מאחר מדי, אין איר לעזר לך. מה זה אומר? שאלתי בסהרוריות, והרופא השיב: לצצרי נותרו לך שני חודשים לחייות בהם תצטרך לשבת בביתך ולא כאן.

הרגשתי מצוקה גדולה בלב ויצאתי מבית החולים, כציאה הרגשתי שאני לא יכול לעמוד על רגלי ולכן ישתבי בתניה של הרכבים ובכיתי בכי תמרוים על מר גורלי. אנשים שעברו ושבו שם לא נגשו אלי לשאל בשלומי, עד שפגעור עשור דקות הגיעו לבית החולים וביצת בחורים שומרי תורה ומצוות עם כלי נגינה על מנת לשמח את החולים, אחד מהם בחנין בי והתייחס לקולות שחבר שיצאו מפי, הוא נגש אלי ושאל: מה כואב ללידיך, אולי נוכל לעזר לך?

לא, לא תוכלו לעזר לי, אני עומד על סף החיים' השבתי. אך הבחור לא הרפה ממני וכשראה שאני לא רוצה לשתף אותו במצב שלי, הוא הסב את חביוני על עקבותיהם והם הציעו לקחת אותי לביתו ברכבם שעליו נהג יהודי מבגן « המשך המעשה בעמוד ד'

ולכן אם לא יהיה מקום למקנה שלהם בגבולותיה של ארץ ישראל, ה' ירחיב עבורם את גבולות ארץ ישראל ויתן להם את הארצות שבצפונה של ארץ ישראל, כמו סוריה שנגבשה לאחר מכן על ידי דוד מלפניו וכמו שנגאמר: "פי רחיב ה' אלקיך את גבלך" ולא כמו שהם לקחו את הארצות שבמזרחיה של ארץ ישראל שהרי ה' שם את נהר הירדן בצד מזרח של הארץ, בכדי לעשותו כחומה המגנה על יושבי הארץ.

נחלה לפי הלב

ובענין זה מצינו שהקב"ה מבטיח ליעקב: "והיה ירעה כעפר הארץ וירצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה", שפסוק זה נפר שפאשר עם ישראל מתרבה, ה' מרחיב את גבולם לכל עבר לפי צרכם, והרחבת הגבולות של ארץ ישראל מזכירה לנו את הנחלה הגדולה שה' יתן לאדם בעולם הבא 'נחלה בלי מצרים', שלזה האדם זוכה לפי כמות שהוא מרחיב את לבו בהבנת ה' ובמדות טובות כלפי האל.

אבל פיון שגני גד ובני ראיוב נשארו בעבר הירדן, וגבולות הארץ הצטמצמו על פי פסוקי התורה, וכמו שכתב האור החיים ה"ק בפרשת מטעי (ו)

י, שהספה שה' הגביל את גבולות הארץ, "כי ירחו משה בני ראיוב... לקחו נחלתם מעבר לירדן ירחו", אבל זילת זה אפשר שהיה ה' מרחיב להם הגבול יותר מהגבולות האמורים בענין, עד כאן.

להעמיד שומרים ולהגן לארץ

עוד יתכן שמושה היה מניעץ להם למכור את כל המקנה הגדול שהיה להם לקבל תמורת זה סכף ובפרט שחלק גדול מהמקנה הרב שהיה להם הם קני מאתרים (אברקנאל), אם כן היה אמור להיות נקל בעיניהם למכרם, מאחר ולא טרחו עליהם, או שהיה מניעץ להם להעמיד שומרים קדומים הנבענים שהיו חובטי עצים ושואבי מים שהם ירעו את צאנם מעבר לירדן, ובני גד ובני ראיוב עצמם ינחלו את נחלתם בארץ ישראל, והיו מתפרנסים מהמירעה שבעבר הירדן ויביאים משם לעצמם צאן ובקר פדי צרכם.

ובזה היה מתקיים 'ועמדו זרים ורעו צאנכם', כמו שיתקיים לעתיד לבא, שכל האמות ושרתו את עם ישראל ואני נשב בטח "איש תחת גפנו ותחת תאנתו", והיה מתברר למפרע שלא לחנם ה' הביא את הנבענים, אלא כדי שישרתו את בני

ישראל במלאכת הצאן שהיא מלאכה המעדרפת להיות לגבעונים ולא לעם ישראל בני המלה ה'.

בעיני הלכתית או רצון אישי

וימוכא במדרש הגדול (במדבר לב ה), שגני גד ובני ראיוב חששו להפשל בגלל על ידי בהמותיהם, ואף על פי כן, מיפניו שפרשו מאמיהם, הם נענשו שגלו תחלה, ונראה שבקו המדרש מלמדנו שאדם יכול לחרץ את הרצונות שלו במסוה שפריע לו ענין הלכתי וכך אי אפשר להעמידו על טעותו, כי הוא מעמיד פנים שהוא עושה זאת מצדקות, בעוד שיקנה להם אפשרות להגנס לארץ ולגדל את בהמותיהם בעבר הירדן.

וימיפניו שהם נגשו למשה בבקשה החלטית שלא יעבירם את הירדן ולא נגשו לקבל עצה ממושה, משה הבין שהם בדעה אחת להשאיר בעבר הירדן בעבור צאנם ורכושם, וכך היה נפר שיש להם לזול בארץ ישראל והם גורמים ככה גם לאחרים לזול בארץ ישראל, וכמו שרואים בהמשך הפסוקים שהם השוו את ארץ ישראל לעבר הירדן, שאמר: "פי באה נחלתנו אלינו מעבר הירדן מורחה", שמשמע מקו שאין להם הבדל בין נחלה בתוך ארץ ישראל לנחלה מחוצה לה מעבר לירדן.

להעדיף ממון על אשה וילדים!

וימה להם לבקש להשאיר ולהתנחל מעבר לירדן, ובפרט שבקו הם גורמים לעם לזול בארץ ישראל, כמו שמושה ובנו מוכיחים: "ולמה תניאון את לב בני ישראל מעבר אל הארץ אשר נתן להם ה'".

מרירות ההתעקשות

ולאחר כל התוכחות הקשות ששמעו בני גד ובני

הערכה לקבלת נחלה בארץ ישראל, שמהערכתו הגדולה לארץ ישראל הו בקשו שתיהנה בה נחלה גם על שם אביהו ולכן ה' נענה לבקשתו.

מה שאין פן אצל בני גד ובני ראיוב, שהם בקשו להשאיר בעבר הירדן ועצם בקשה זו היא היתה עקר טעותם, שהרי ה' הבטיח את הארץ והתנחל בה

לעמת מה שרואים בכני גד ובני ראיוב שקבעו את בקשתם לפני משה רבנו ולא בקשו את עצתו, מצינו בכנות צלפחד שמו בקשו נחלה בארץ ישראל על שם אביהו, אבל עליהו אי אפשר לטעון שהו קבעו את דעתו למושה ולא בקשו את עצתו, משום שבקשתו היתה בקשה חיובית, שבקשתו הו גרמו

נחלת עולם הזה למול נחלת עולם הבא

היא נחלה בארץ ישראל היא נחלת הטרקלין ונחלה מחוץ לארץ ישראל היא נחלת הפרוידזר?
על כך במאמר: 'מ"ב מסעות ללא תכלית!?' ובמאמר: 'מתיקות נטילת עצה'

בציור שבמותרת הגליון: בני גד ובני ראיוב נגשו למשה רבנו ותכנית מסדרת קידם - לקבל נחלה בעבר הירדן, וקבעו אומר שאינם רוצים לעבר את הירדן לקבל נחלה בארץ ישראל. משה הוכיחם על כך קשות, והם השיבו לו שהם מבטיחים לצאת בראש המלחמה לטובת אחיהם שינחלו בתוך ארץ ישראל וימשה קבל את דבריהם. עד שנגרף מקו שאכן בני גד ובני ראיוב צדקו בבקשתם ולא היה מקום לתוכחות הקשות שאמר להם משה.

אם אכן צודקים בני גד ובני ראיוב, מדוע משה הוכיחם קשות ולא הציע להם מעיקרא את הפתרון לצאת בראש המלחמה?

על כך במאמר: 'להעדיף ממון על אשה וילדים!?' ובמאמר: 'סבת יקר המחיה והדיר'

בציור שלפנינו: אדם הולך בפרוידזר העולם הזה ואוסף מרגליות אמיתיות של תורה ומעשים טובים ולא מתפתה לאותם שרוצים להקשיל אותו באכילת מאכלות אסורות וכדומה, ומהטרקלין מביטים עליו ואומרים זה לזה בהתפעלות והערצה על שהוא עומד להתענג מאוד בטרקלין האמיתי - העולם הבא.

עצות מתוקות

"כי יראה חכמים מותו יחד כסיל ובער"

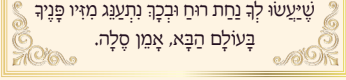
יאבדו ועזבו לאחרים חילים" מִפְסִיק זה מְשַׁמֵּעַ שְׂיִשְׁנו חֲסִרוֹן בְּכָר שְׂאָדָם מִשְׁאִיר יְרוּשָׁה לְבָנָיו וְיֵשׁ לְהַבְיֹן מְדוּעַ? וְנִרְאֶה לְבָאֵר שׁ"חִילִים" הוּא מִלְשׁוֹן מַלְחָמָה, וְהַפְסִיק מִלְמַדְנוּ שֶׁשְׂאָדָם מִשְׁאִיר לְבָנָיו יְרוּשָׁה שֶׁל מְרִיבוֹת וּמִלְחָמוֹת זֶהוּ חֲסִרוֹן, וּבְגִין שָׂאֵם מִשְׁאִיר לְבָנָיו מְרִיבָה עִם הַשְׂבוּר עַל חֻלְקַת אֲדָמָה, כִּי הוּא מִשְׁאִיר לָהֶם חֲסִרוֹן, וְהַמְרִיבוֹת שֶׁהֵם יַעֲשׂוּ בְיַמֵּי חַיֵּיהֶם עִם אוֹתוֹ שָׂכוּ יַגְרִמוּ גַם לוֹ סָבֵל בְּעוֹלָם הַבָּא.

ולעמת זאת "חילים" יכול להיות לשון מתקיות, שכן בארמית 'חלי' הוא מתקיות (עיי' ברכות נב) ואדם שמשאיר לבניו ירושה מתקיה, הינו ירושת נכסים ועמול שאין בהם מריבות וקבוצה שמשאיר להם ירושה רוחנית של מידות טובות ודרכים ישרות, אשריו ומה טוב חלקו, שהם יגרמו לו בכך תענוג נצחי בעולם הבא.

מתקיות שיחי

רבנו של עולם, זכנו ברחמיך להוריש לבנינו מידות טובות, ובנינו אצאנוי לכו ככל עבדך הירשם והטובים, ועל ידי זה יתקיים בנו בעולם הבא "ולכו ממל אל חיל" שיעלה מיתרה לדרך גדולה יותר ויותר, וחננו גם בשפע של ממון ודירות באופן שנוכל להורישם לבנינו לאחר אריכות ימים ושנים, וברחמיך תו בהם דעת לעשות רק מצוות ומעשים טובים עם הירושיה, כדי שיעשו לה נחת רוח ויבנהו ויתענג מזיו פניך בעולם הבא, אמן סלה.

על הפסוק "גד דודי יגודני", שפני גד התחברו בכמה ארבע עשרה השנים האלו לגויים וגדלו את שיערותיהם כמותם.

ובכל ארבע עשרה שנים הללו נשותיהם היו עגונות וימקה התמעטו צאצאיהם וכל זה מחמת שחסו על במותיהם ועל רכושם, ואצל בני עלי מצוינה שהיתה עליהם קללה גדולה מאד על ששעבדו את הנשים וגרמו להן להיות עגונות לאותה שעה, ומחמת זה נחרב משפן שילה (ויקרא טו), וכאן בני גד ובני ראובן עגנו את נשותיהם למישה ארבע עשרה שנה.

והם סימו את דבריהם גם בדרך של החלטה ולא בדרך של התעצבות: "פי לא נחל אתם מעבר לידן והלאה כי באה תחלתנו אלנו מעבר הירדן מנחמה" - הם החליטו מעצמם שהם כבר קבלו את נחלתם מעבר לירדן (רשי"ע ע"ה), והנה זה נגד רצון ה', כי אף על פי שהם מוכנים לצאת ארצה המלחמה, ככל זאת עצם הפקשה להשאר בחוץ לארץ ישראל היא זלוזל פארץ הקדש ובכך מימים את לבב אחיהם שלא להעריף את הארץ וכבר נאמר בפירוש שופטים: "ולא ימס את לבב אחיו כלבבו".

סבת יקר המחיה והדיור

ראובן, במקום שבינו את טעותם וישבו מרצונם, ויבקשו עצה מה לעשות עם המקנה הגדול שיש להם, הם נגשו טוב למישה והתעקשו על בקשתם להשאר בעבר הירדן ואמרו: "גודת צאן נבנה לבעלנו פה וערים לפנו, ואנחנו נחלץ חשים לפני בני ישראל".

ובזה הם השיבו רק על הטענה הראשונה שטענו להם משה: "האחיים יבאו למלחמה ואתם תשבו פה", אף לא השיבו על הטענה האחרונה שרמו להם בדבריהם שהם טובים בכך שהם רוצים להגדיל מהארץ שהבטיח ה' לאברהם, ליצחק וליעקב, כמו שזמר להם בתוך תוכחתו אליהם: "אם יראו האנשים העלים ממצרים... את האדמה אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב".

חברים רעים

והם הבטיחו "לא נשוב אל בנינו עד התחל בני ישראל איש נחלתו" וגם זו היתה טעות, שהרי עד שעה ישראל נחלו את נחלתם, עברו ארבע עשרה שנה, שבע שנים לכבוש ושבע שנים לחלוקת הארץ, ובכל אותן שנים טפס גדלו ללא אבא שיהינם לתורה וליראת שמים, וכמובא במדרש (ברי"ה צח

המוסרים', ובתחלה מעוררים מן השמים את בני האדם, כגון שפוביאים משמים פחד של נגיפים ומחלות או מלחמות או יקר המחיה והדיור או שאר צרות שפוקדות את האדם בפריסטיא, בכדי לעורר אותנו לתמוך את דרכינו ולשפר את מעשינו.

אבל ליצנות אחת דוחה אלף תוכחות, הינו שאם יש בלב האדם ליצנות וזלוזל לדרך ה', הרי שקל התוכחות שה' מוכיח אותו לא יועילו להשיבו בתשובה, וכאשר האדם אינו רוצה להשתנות, הקב"ה נותן לו את המחיה להמשיך בדרכיו העקלקלות.

לדעת מה עקר ומה טפל

ומישה אומר לבני גד ובני ראובן: "בנו לכם ערים לטפסם וגודת לצאנכם", וכאן משה רבנו הוכיח אותם שעליהם להבין מה העקר ומה הטפל, כי לפני כן הם הקדימו את מקניהם לטפס וכמובא בריש"ש שם הם היו חסים על ממונם יותר מביניהם ובנותיהם, ולכן מישה רבנו אמר להם לעשות את העקר עקר והטפל טפל, 'בנו לכם תחלה ערים לטפסם ואחר כך גדרות לצאנכם'.

ועתה יבין מדוע איננו מוצאים בפסוקים שמישה

פיו שמישה רבנו ראה שפני גד ובני ראובן מתעקשים להשאר בעבר הירדן ואינם רוצים לקבל את דבר ה', מיד הבינו בדעתו ברוח קדשו שאכן עדיף שהם ישארו בעבר הירדן ולא יעלו לארץ הקדש, כי אם ורכושם חשוב בעיניהם יותר מארץ הקדש ויותר ממניהם ומנשותיהם, הרי שעדיף שלא ינחלו נחלה בסמיה לאחיהם, כדי שלא יטעו אותם בדעותיהם הללו.

לכן מים בהם משה בדרך שפדס רוצה לילך בה מוליכין אותנו (פסות ט), ולא הוכיח אותם על כך שפס טניה, ולא מפני שהסכים עמיהם, אלא מפני שראה שעדיף שישארו שם ובשביל שלא להקנס עמיהם במחלקת (ספוטנו במדרש לב ט), ונתנו להם את הארץ שעבר הירדן לנחלה, אלא שעשה אתם תנאי כפול והזהירם שיעמדו בדבריהם לעזר כבבוש הארץ, כדי שלכל הפחות לא יחלישו את שאר השבטים מלעלות לארץ.

אתה האחראי הבלעדי לעתידך

ומכאן אנו למדים, שפדס שלא רוצה לשנות את דרכיו, לא יועילו לו כל תוכחות שבעולם, ומכאןמרים 'אם אין אני לי מי לי' ופרש רבנו זינה (שערי תשובה שער ט"ז): 'אם האדם לא עורך נפשו, מה יועילוהו

מתקיות רצונו האמתי של משה

אך בנוסף לכה נראה לבאר שבברכתו של משה לבני גד ופניה וטמניה גם תוכחתו אליהם, שהם בחויו לשפן במקום קבוצתו של משה, במקום לגור בארץ ישראל ששם רוחו של משה תיה וקנימת על ידי הושע בן נון תלמידו, שיכל לפתח על מעשיהם ולתקן את אורחותיהם, ויתכן שפפעל, גם ליד קברו

ואפשר לומר שפכה משה רבנו רצה ללמד עליהם זכות, שהם בחרו לגור בחוץ לארץ ישראל כדי להיות סמוכים למקום קבוצתו, שיעל כן אמר להם: "יטרף ורוע אף קדקד", שהם 'טרפו' בזרועם את עבר הירדן מפני שרצו לגור ליד ה'קדקד' של עם ישראל שהוא משה רבנו שהוא ראש בני ישראל.

בפרש'ת ואת הברכה נאמר: "ולגד אמה... וירא ראשית לו כי שם חלקת מחלק ספון" ויובא בתרגום יונתן ובמפרשים שפני גד בחויו לגור בארץ סיוחן ועוג, פי' דעו שגנחלתם יתיה שדה קבוצת 'מחוק' והוא משה רבנו, הנקרא "ספון" על שם שקבוצתו ספונה וטמניה מכל בריה.

של משה הם לא גרו, שהרי מקום קבורתו נעלם, ויתכן שהקב"ה הנניס את גופו הקדוש של משה לאתר פטירתו לארץ ישראל דרך מחילות, פי רק בחייו נגזר עליו שלא יקנם לארץ.

הברכה שבהרחקה

יבסקמו לברכה שברוך משה את שבט גד, ברוך את זבולון ואמר: "שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך", פי רצה ששבט גד ישמעו וילמדו מופה שהוא אומר לזבולון, שבברכתו לזבולון מנח שראוי להם לשמח בזה שהם יוצאים למלאכתם וחוזרים אל סמוך ליששכר שיושב באהלי התורה, ולא פגד שצנאמר בהם: "ברוך מרחיב גד" שחקרו מידעת עצמם לגור בקביעות מחוץ לגבול ישראל בשביל שיהיה להם מקום רחב ימים.

"וטרף ורוע אף קמדך", הינו שהם לקחו את נחלתם מעבר הירדן ב'רוע', והתחכמו ב'קמדך' שבראשם נגד רצון ה'. "והיא ראשי עם", הספה שה' הביא את

הטעות הזאת לשבט גד וראובן לצאת בראשי העם ולהשאר בעבר הירדן, היא מפני ש"צדקת ה' עשה", הינו שה' עשה בך דקה עם עם ישראל משום "ומשפטיו עם ישראל", הינו שהשאר את שבט גד וראובן בחוץ לארץ בכדי שלא יטעו את העם, וילמדו את משפטיהם את עם ישראל, להעדיף את הרכוש והממון יותר מקרבת אלוקים שיש בארץ הקדש ויותר מהאשה והילדים וכג'.

המתולונו מוצא על מה להתולנו...

ואלו משה רבנו היה מכניס אותם לארץ הקדש פעל פרום, הם היו מרגישים שהם החמיצו את המקום הטוב ביותר בעינם לדעתם - בעבר הירדן, ומפיון שיש להם טרונאי בלבם, ה' היה מביא להם הרבה סבות לטען טענות, כפי שזכר בהנהגת ה' שאדם שמוצא דפי בראיה או בחבריו, מביאים לו משמים למצא הרבה דפי.

יכמו שאמר הקב"ה לישראל, אתם בוכים בכיה

של חנם, תיכים שיהיה לכם יום זה (ט' באב) יום בכיה לדורות, וביום זה ארעו הרבה פרענות לישראל רח"ל, ואם נון, בני גד ובני ראובן היו מוצאים חסרונות בארץ ישראל ושכבכו באמת אינה מתאימה לבהמותיהם והיו מתולוננים על כך ומלמדים את כל העם להרבות בתלונות, ולכן צדקה עשה עמנו ה' שלא הכניסם לארץ הקדש.

מז האמור עלינו ללמד לדעת מה העקר ומה הספל, ולהבין שיזמתי חשיבו מלהשקיע בעסקים על מנת להרויח ממון, הוא להשקיע בקרבת אלוקים ולהחזיר זאת בבית וביילדים, שבזכות זה האדם זוכה לעולם הבא, וכמו שאמר ר' יוסי בן קסמא (אבות ו), 'אם אפתה נותן לי כל ספר ואני טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום טובה וימקום תורה אין הפנה רק למקום שעוסקים בו בתורה בלבד, אלא העקר הוא מקום שעוסקים בו בתורה ובאים ממנה ליראת שמים ולמידות טובות.

המושך

מתיקות הניסים

שהיה ראש הקבוצה שלהם. בבית, הם נסו לדבר אתי ולשמע ממני פרטים על מה הקאב שלי, אבל אני רק התאנחתי בעצבות עמוקה.

הבחורים התחילו לשיר לדי שירי שמחה ותקווה. השירה שלהם חדרה ללבי ואז פניתי אליהם וספרתי להם את כל מה שארע אתי מאז שהתחילו הכאבים בגופי ובפרט את דברי הרופא שצנאמרו לי קדם לכן, ושאלתי: למה מצב יש לכם איזו תקנה להציע?!

אחד הבחורים פנה אלי ואמר: הקאב שלך הוא הקאב שלנו, אבל רצייתי לשאל אותה, אתה הרי יהודי מאמין, האם פניתי לה' וספרתי לו את הצרה שלך ובקשת ממנו שיפרא אותך? כמוכונ השבתי בשלילה, ואז הבחור החל לשפר פניו דברי חזון על כחה של התפלה ולמד אותי שאפשר לראות נסים גמורים בכח התפלה.

בקשתי מהם שיעזרו לי להתפלל לה' והבחורים התפללו יחד אתי מלים היוצאות מהלב: רבנו של עולם, בבקשה תן לי לחיות, אתה הרי בראת אותי כי אתה רוצה שאני יהיה וכו', בשלב הזה הם לא דברו אתי כלל על חזרה בתשובה, הם רק המליצו לי לומר בכל יום את קריאת שמע, כנראה בגלל שהם הבינו שאני לא יקבל את דבריהם, ואכן הם צדקו, כי אז עזרן לא הייתי מסגל לחזרה בתשובה, ובגלל שקריאת שמע היה קל לי לומר קבילתי עלי לעשות זאת, והם שבו לביתם תוך כדי שנתנו לי

את מספר הטלפון של אחד מהם, כדי שנגענו אותם בבשרות טובות.

כעבור כחמש הרגשתי שהקאבים הולכים וחולפים מגופי, חששתי שאולי זה סימן רע שגופי כבר נשחק מבפנים ואינו מגיב לצרה, הלכתי לבדק והרופא אמר לי: 'מעונן מאד שהגדול שבגופך נהיה פחות קטלני, אבל הוא המשיך ואמר: 'עדין לא יצאת מכלל סכנה ואני לא רואה שאתה יכול לחיות, במצב הכי טוב, יותר משנה'.

חורתי לביתי עם תקנה גדולה והבנתי שהדברים שהבחורים פעלו אתי גרמו לתוצאות הנפלאות הללו, קראתי להם שוב לביתי וקשהם חודיעו לי שהם מגיעים אלי ערבר, יצאתי לערר קניה של סעודה, כמוכונ דאגתי שחכל יהיה עם כשרות, וערתי להם שלחן לסעודת הדייה.

כשהם הגיעו, הם בקשו לשמע מה הבשורה הטובה שיש לי לבשה. ספרתי להם את הדברים ואמרת: כעת אני רוצה שתלמדו אותי איך אני מתפטר לגמרי מהגדול הזה? החבור שבפעם שעברה דבר אתי, דבר גם עקשו ואמר לי: התפלה שהתפללת לה' והקריאת שמע שאתה אומר כל יום רפאה אותך במדה מסוימת, ועכשו כנראה הקב"ה רוצה שתראה לו מידע אתה רוצה חיים, קבל על עצמך לשמר תורה ומצוות ותבקש מה' שיאריך את חייך בשביל שתוכל לקים את מצוותי.

נשמתי נשימה עמוקה וחששתי לעצמי, הרי בין כך אני לא חולך לחיות, אז מה אכפת לי לשמר את המצוות ולחיות?!, אמרתי להם, אני מקבל עלי על תורה ומצוות! הבחורים שמו פפה על ראשי ורקדו אתי בשמחה עצומה למשך דקות ארוכות קשהם שרים את השיר "ובאו כלם בברית יחד נעשה ונשמע אמרו כאחד", לאחר מכן ערכנו סעודה, תוך כדי שהם מלמדים אותי לברך כל ברכה וברכה בתקנה, הם המליצו לי על ישיבה של בעלי תשובה, שם למדתי תורה ומצוות, ובסוף כל יום הייתי שוטט את תפילתי לפני השינה אל ה' 'ותברך שיפרא אותי ויציל את חיי, פי אני רוצה לחיות וללכת בדרךך, כך הלפח לה שנה ואני עדין חי וקיים!!! הלכתי לבדיקה נוספת, ולאחר בדיקות מקיפות הרופא אמר: אני נדהם ממראה עיני, הבדיקות מוחיחות שהגדול שאים על חייך נעלם כליל כלא היה!...

יצאתי ממדרי משמחה והתרגשות ואמרת לי: אתה רואה איך אני נראה היום [כשומר תורה ומצוות], זו תרופת הפלא שתוכלו להציע לכל מי שלפי התוצאות שלכם נראה שאין לו תקווה, כי אצל 'רופא כל בשר' לכולם יש תקווה...

ברוך ה', כעבור תקופה גם יציתי לשאת אשה והקמתי בית נאמן בישראל, בית של תורה ומצוות. תודות אתי סוף לבנורא ואתברך ותודות רבות לכוהנים היקרים שילוחי הנאמנים.

א. ק. פתח תקנה

חדדים מתיקים

- א.** על מה התפנו משה לחוכים את בני גד ובני ראובן בעוד שהיה פניהם תשובה לענות לו? **ב.** איזו 'הרבה' בעולם הזה תרחיב לנו בעולם הבא? **ג.** מה ההבדל בין בקשת בנות צלפחד לבין בקשתם של בני גד ובני ראובן? **ד.** מה ההבדל בין שבט זבולון לשבט גד הנזכר בברכתו של משה לשבטים?

התשובות מונחות בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובות לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו 'קול מתיקות': 073-313-4395. בצירוף שם, כתובת וטלפון | הוכיח מפרשת פנחס: ישראל בוטח, בית וגן ירושלים.

יראת שמים בבית

רבי עקיבא היה דגמא לכאלו שבזכות נשותיהם זכו לעולם הבא, שכן רחל אשתו היא זאת שעודדה אותו לעסק בתורה, ולעמדת זאת מצינו (קהלת רבה ו טו) אצל רבי אלעזר בן ערך שאשתו גרמה לו להתרחק מההכמים ולשפח את תלמודו, ומקאן לקח גדול עברוננו, שראוי לאדם לחזק מאד את ביתו ביראת שמים, בכדי שאם תליה יגיעו לו ומנים של חלשה תליה, אשתו תחזק את רוחו.